

Amharic
አማርኛ
ቤተሰብ

أحكام صوم رمضان የፆመኛ ሙስሊም መመሪያ

በሸኽ
ሙሐመድ ቢን ሷልሀ አል-አሰይሚን

ትርጉም
አስታዝ አህመድ የሱፍ

አርማት
ሼኽ ጆማል ሼኽ ሙሐመድ

أحكام صوم رمضان

تأليف

الشيخ صالح العثيمين

الترجمة

احمد يوسف

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

Amharic
አማርኛ
أمهري

© جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مركز أصول

أحكام صوم رمضان - اللغة الأمهرية. / مركز أصول: احمد يوسف؛ جمال أحمد - ط ١.-

الرياض، ١٤٤٢هـ

٥٢ ص، ١٢ سم x ١٦,٥ سم

ردمك : ٣٧-٣-٨٣٢٣-٦٠٣-٩٧٨

١- الصوم ٢- شهر رمضان أ. يوسف، أحمد (مترجم)

ب. أحمد، جمال (محقق) ج. العنوان

١٤٤٢/٢٧١٥

ديوي ٢٥٢,٣

رقم الايداع: ١٤٤٢/٢٧١٥

ردمك : ٣٧-٣-٨٣٢٣-٦٠٣-٩٧٨

This book is the property of the Osoul Center. Permission is granted for it to be stored, transmitted, and published in any print, electronic, or other format - as long as the Osoul Center is clearly mentioned on all editions, no changes are made without the express permission of the Osoul Center, and a high level of quality is maintained.

+966 11 445 4900

+966 11 497 0126

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.sa

www.osoulcenter.com

በአሷህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

الحمد لله رب العالمين الصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه

የሰው ልጅ ያለ መመሪያና ደንብ ልጓም እንደሌለው ፈረስ በመሆኑ በየትኛውም የህይወት ዘርፍ የሰው ልጅ መመሪያ ያስፈልገዋል።

ሆኖም ጾመኛ ሙስሊም እንደሌሎቹ የእምነቱ ስርአት ሊከተላቸውና ሊተገብራቸው የሚገቡ መመሪያና ደንቦች እንደሚከተለው ተብራርተዋል።

የጾመኛ ሙስሊም መመሪያ

በአሷህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው።

በሽክ ሙሐመድ ቢን ሷልህ አል-ኡሳይሚን

ትርጉም በአህመድ የሱፍ

ምስጋና ለአለማት ጌታ ለአሷህ ይገባው። የአሷህ ሰላምና እዝነት የነብያቶች መደምደሚያ በሆኑት በነብዩ ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ)፣ በቤተሰቦቻቸውና በሶሃቦቻቸው ላይ ይሁን።

ማንኛውም ሙስሊም ሊያውቃቸው የሚገቡ ጠቃሚ የጾም ህግጋቶች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

ጾም ምንድነው?

ሲጾም(ጾም)_ ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከምግብ ፣ ከመጠጥ እና ከግብረሰጋ ግኑኝነት እንዲሁም ከሃራም ነገሮች ሁሉ በመቆጠብ አሏህን መገዛት ነው።

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة: 183]

እናንተ ጾመኛችሁ ሆይ ጾም በነዚያ ከናንተ በፊት በነበሩት (ሕዝቦች) ላይ እንደ ተጻፈ በናንተም ላይ ተጻፈ (ተደነባ) ልትጠነቀቁ ይከጀላልና።

﴿ أَيُّهَا مَعْدُونَةٌ فَمنَ كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ وِدْيَةٌ طَعَامٌ مِّسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ. وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ [البقرة: 184]

የተቆጠሩን ቀኖች (ጹመ)። ከእናንተም ውስጥ በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነ ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን መጻም አለበት። በእነዚያም ጾምን በማይችሉት ላይ ቤዛ ድኻን ማብላት አለባቸው። (ቤዛን በመጨመር) መልካምንም ሥራ የፈቀደ ሰው እርሱ (ፈቅዶ

መጨመሩ) ለርሱ በላጭ ነው። መጻፍትሁም ለናንተ የበለጠ ነው፤ የምታውቁ ብትኹኑ (ትመርጡታላችሁ)።

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ [البقرة: 185]

(እንድትጸሙ የተጻፈባችሁ) ያ በርሱ ውስጥ ለሰዎች መሪ ከቅን መንገድና (እውነትን ከውሸት) ከሚለዩም ገላጮች (አንቀጾች) ሲኾን ቁርአን የተወረደበት የረመዳን ወር ነው። ከእናንተም ወሩን ያገኘ ሰው ይጸመው። በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነም ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን (በልኩ) መጻም አለበት። አላህ በእናንተ ገሩን (ነገር) ይሻል። በእናንተም ችግሩን አይሻም። ቁጥሮችንም ልትሞሉ አላህንም ቅኑን መንገድ ስለመራችሁ ታከብሩትና ታመሰግኑት ዘንድ (ይህን ደነገግንላችሁ)።

የጾም ጥቅም

የረመዲን ጾም አንዱ የኢስላም ምሳሌ ነው። ይህን በተመለከተ የአሷሀ መልዕክተኛ(ሰ.ዐ.ወ) ኢስላም የተመሰረተው(የተገነባው) በአምስት ምሳሌዎች ላይ ነው ብለዋል። እነሱም፡-

- 01 ከአሷሀ ውጭ አምላክ አለመኖሩንና ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ) የአሷሀ መልዕክተኛ መሆናቸውን መመስከር።
- 02 ሰላት መስገድ
- 03 ዘካ መክፈል
- 04 ሐጅ ማድረግና
- 05 በረመዲን ወር መጾም ናቸው።

የጾም ህግጋቶች

- 01 ጾም ጎልማሳ በሆነ ፣ ጤናማ አዕምሮ ባለውና መጾም በሚችል ማንኛውም ሙስሊም ወንድም ሆነ ሴት ላይ ግዴታ ነው።
- 02 አማኝ ያልሆነ ሰው አይጾምም፤ ቢጾምም ተቀባይነት የለውም። ምናልባት አሏህ ቀጥተኛውን መንገድ መርቶት ኢስላምን ቢቀበል ያለፉትን የጾም ቀናት ማካካስ አይጠበቅበትም።
- 03 ጾም ለህፃናት ግዴታ አይደለም። ነገርግን ይለምዱት ዘንድ እንዲጾሙ መበረታታት ይኖርባቸዋል።
- 04 አዕምሮው የተዛባ ሰው መጾምም ሆነ ሰዎችን በመመገብ ማካካስ አይገደድም።
- 05 ለዘለቄታው መጾም የማይችሉ ሰዎች ለምሳሌ በጣም ያረጁና ስር በሰደደ ህመም እየተሰቃዩ ምንም የማገገም ተስፋ የሌላቸው ሰዎች በመጾም ፈንታ ድሆችን መመገብ ይጠበቅባቸዋል።
- 06 ታሞ የማገገም ተስፋ የሌለው ሰው ጾሙ አስቸጋሪ ከሆነበት ጾሙን ሊያፈርስ ይችላል። ሆኖም ግን ካገገመ ብኋላ ያለፈውን ቀን ማካካስ ይኖርበታል።
- 07 ነፍሰጡር ሴቶችና ጡት የሚያጠቡ እናቶች በረመዷን ወቅት

መጻፍም አስቸጋሪ ከሆነባቸው ወይም ልጄ ይጎዳብኛል ብለው ከፈሩ ያማቸውን መፍታት ይፈቀድላቸዋል። ብኋላ ላይ ግን ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይኖርባቸዋል።

08 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ላይ የሆኑ ሴቶች በዚህ ወቅት መጻፍም አይፈቀድላቸውም። ነገርግን ብኋላ ላይ ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይገደዳሉ።

09 ምንገደኛ ሰው መጻፍም ወይም ደግሞ አለመጻፍም የሚችል ሲሆን ካልጻፈም ብኋላ ላይ ያለፋትን ቀናት ማካካስ ይኖርበታል።

ጾምን የሚያበላሹ ነገሮች

ጾመኛ ሁነን ሳናስበው ዘንግተን(ረስተን) ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ ተገደን እንድንበላና እንድንጠጣ ብንደረግ ጾማችን አይበላሽም። ሃያሉ አሏህ በቁዱስ ቁርኣን እንዲህ ይላል፡-

ጌታችን ሆይ! ብንረሳ ወይም ብንስት አትያዘን(አትቅጣን) (በሉ)።
{አል-ቁርኣን 2:286}

ልቡ በኢማን ረግታ ይህን እንዲያደርግ ከተገደደ ሰው በቀር {አል-ቁርኣን 16:106}

ልባችሁ ሆንብሎ ባሰበው እንጅ ሳታውቁ በሰራችሁት ስህተት ሃጢያት የለባችሁም። {አል-ቁርኣን 33:5}

ስለዚህ ሳናውቅ ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ጾማችን አይበላሽም። እንዲሁም ፀሐይዋ በመጥለቋ ምሽቱ ጀምሯል ብለን በማሰብ ብንበላና ብንጠጣ ወይም ደግሞ ንጋቱ ገና እንዳልጀመረ አስበን ብንበላ ብንጠጣ ጾማችን አይበላሽም። በተመሳሳይ መልኩ እየጾምን እንዳለ የዘር ፈሳሻችን ሳናስበው ቢፈስ ጾማችን አይበላሽም።

ጾም የሚያበላሹ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጾም በሚከተሉት ስምንት ነገሮች ይበላሻል።

01 ግብረ ስጋግኑኝነት ማድረግ፡ ጾም ግዴታ የሆነበን ሰዎች

በረመዲን ቀን ላይ ወሲብ ከፈፀምን ይህን ቀን ማካካስና መቶበት ይኖርብናል። ያለፈንን ቀን ለማካካስ አንድ ባርያ ነፃ ማውጣት ይጠበቅብናል። ይህን ማድረግ ካልቻልን ሁለት ወር በተከታታይ መጾም ይኖርብናል። ይህንንም ማድረግ ካልቻልን ስልሳ ድሆችን መመገብ ይኖርብናል።

- 02 ሆንብሎ የዘር ፈሳሽን ማፍሰስ: ለምሳሌ ከራስ ብልት ጋር በእጅ በመጫወት ፣ በመሳምና በማቀፍ
- 03 ሆንብሎ መብላት መጠጣት
- 04 የምግብ መርፌ መወጋት ጾም ያበላሻል። ምክኒያቱም ከመብላትና ከመጠጣት ጋር ተመሳሳይ ነውና።
- 05 ደም መለገስ (መስጠት): ጾመኛ ሰው በሰውነቱ ውስጥ ብዙ ደም ፈሶት እንዲያገግም ደም ቢለገሰው ጾሙ ይበላሻል።
- 06 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም
- 07 የዋግምት ደም መፍሰስ: ደም በራሱ ጊዜ ከአካል ከፈሰሰ ጾም አያበላሽም። ለምሳሌ የነስር ደም ወይም ደግሞ ጥርስ ከተነቀለ ብኋላ የሚፈስ ደም
- 08 ጣታችንን ወደ ጉሮሯችን በማስገባት ሆንብለን እንዲያስታወኩን ብናደርግ ጾማችን ይበላሻል። ሳናስበው በድንገት ቢያስታውኩን ግን ጾማችን አይበላሽም።

ጠቃሚ መረጃዎች

- 01 የጾም ንደን ጀናባ በሆንበት ጊዜ ቢሆንኳ መነየት የምንችል ሲሆን ከንጋት ብኋላ መታጠብ እንችላለን።
- 02 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ምሽት ላይ ያቆመላት ሴት ቀጣዩን ቀን ለመጾም መነየት ይኖርባታል። ጉሱል (ሙሉ ትጥበት) እስከ ንጋት ድረስ ማዘግየት ትችላለች። ነገርግን ሙሉ ትጥበቷን ከፈጅሮ ሶላት በፊት መፈጸም ይኖርባታል።
- 03 ጾመኛ ሰው ጥርሱን መንቀል ፣ ቁስሉን ወይም ጉዳት የደረሰበትን የአካል ክፍል ማከም ፣ የአይን ጡብታ መጠቀም ይችላል። ሆኖም የአይን ጡብታው ጣዕም በጉሮሮው ቢወርድ ያሙ አይበላሽም።
- 04 ጾመኛ ሰው ሲዋክ ወይም የጥርስ ብሩሽ በመጠቀም ጥርሱን ማፅዳት ይችላል። ቀኑን ሙሉ ወይም ከሶላት በፊት ጥርስን በሲዋክ መፋቁ ሱና ነው።
- 05 ጾመኛ ሰው በሞቃት የአየር ንብረት ወይም በውሃ ጥም ቢቃጠል ይህን የሚያቀልለትን ነገር ማድረግ የሚችል ሲሆን ሰውነቱን ለማቀዝቀዝ ውሃ ወይም የአየር ማቀዝቀዣ መሳሪያ መጠቀም ይፈቀድላታል።
- 06 በጭንቀት ወይም በሌላ ችግር ምክኒያት የመተንፈስ ችግር

ያጋጠመው ጾመኛ የአተነፋፈስ ስርአቱን ለማስተካከል አፉ ውስጥ የሆነ ነገር መርጨት ወይም መሳብ ይችላል።

- 07 አፍን መጉመጥመጥና አፍንጫን ወይም የደረቁ ከፍፍሮችን በውሃ ማርጠብ ይፈቀዳል። ነገርግን እየጾመ በተጋነና መልኩ ብዙ ውሃ በጥልቀት ወደ አፍ ወይም ወደ አፍንጫ ማድረስ የተጠላ ነው።
- 08 ፀሐይ እንደጠለቀች ያለምንም ማዘግየት ወዲያውኑ ማፍጠር (ጾምን መፍታት) ሱና ነው።
- 09 በጾም ወቅት ብዙ መልካም ስራዎችን አብዝቶ መስራትና የተከለከሉ ነገሮችን ሁሉ መራቅ ሱና ነው።
- 10 ጾመኛ ሰው ዋጅብ (ግዴታ) የሆኑ ስራዎችን ሁሉ መስራት እና ከተከለከሉ ነገሮች ሁሉ መራቅ ይኖርበታል። ለምሳሌ የቀኑን አምት ስግደቶች በጀመሩ መስገድ ይኖርበታል። ከተከለከሉ ነገሮች ደግሞ ለምሳሌ ሐሜት ፣ ውሽት መናገር ፣ ማታለል፣ አራጣ መብላት ወ.ዘ.ተ መከልከል ይኖርበታል። ይህን በተመልከተ የአሷህ መልዕክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) “ውሽት መናገርና መጥፎ ስራዎችን መስራት ያልተወ ሰው አሷህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም” ብለዋል።

ረመዲን: አሏህን የመፍራት ወር

ረመዲን ስለ ወር ሙሉ ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን ተከትሎ ለኖረ ሰው ሁሉ ልጎም ፣ ለመልካም ሰሪዎች በረካ ሲሆን አዲስ የለውጥ ቤዛ ነው። ታዲያ ጾምን ጾም የሚያደርገው የምግብና የመጠጥ ተአቅቦ ብቻ ሳይሆን አሏህ የከለከላቸውን ነገሮች ሁሉ በመከልከል ያዘዛቸውን ነገሮች በመታዘዝ መልካም ነገሮችን መስራት ነው። ጾም.....በእናንተ ላይ ተደነገገ አሏህን ትፈሩ ዘንድ(2:183)።

ይህን ላደረገ ሰው ሲሳዩ በዱንጾም በአሂራም ይሰፋል፤ እንከኖቹን አስወግዶ እራሱን በኢስላም ድስጥሊን በማነፅ የለውጥ ምሳሌ መሆን ይችላል። በረመዲን ወቅት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር።

ረመዲን: አሏህን የመፍራት ወር

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة: 183]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አሏህን ትፈሩ ዘንድ ጾም ከእናንተ በፊት በነበሩ ህዝቦች ላይ እንተደነገገው ሁሉ በእናንተም ላይ ተደነገገ። [አል-ቁርአን 2:183]

ምስጋና ለሃያሉ አሏህ ይገባው። እናመሰግናለን ፣ እርዳታውን እንሻለን ፣ ምህተቱን እንለምናለን። ነፍሳችን ውስጥ ካለ ክፋትና ከወንጀል ስራዎቻችን ሁሉ በአሏህ እንጠበቃለን። አሏህ የመራውን ማንም አያጠምም፤ አሏህ ያጠመመውንም ማንም አይመራም። ከአሏህ ውጭ በሃቅ ሊያመልኩት የሚገባ አምላክ አለመኖሩንና ኑቡዩ ሙሐመድ (ሰ.ዐ.ወ) የአሏህ ባርያና መልዕክተኛ መሆናቸውን እንመሰክራለን።

ረመዲን ከአምስቱ የኢስላም ምሶሶዎች አንዱ ሲሆን በሙስሊሞች የቀናት አቆጣጠር ደግሞ ዘጠንኛው ወር ነው። ሆኖም ይህን ወር አሏህ ቀን ላይ መዖምን ግዴታ ምሽት ላይ ደግሞ የተራዊህ ሶላትን ሱና አድርጎታል። የዖም ትርጉሙ መቆጠብ ሲሆን ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከሙብላት ፣ ከመጠጣት ፣ ከግብረስጋ ግኑኝነት ፣ ከእንቶፈንቶ ወሬ ፣ ከማጨስ ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መቆጠብ ነው።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 120

ኑቡዩ (ሰ.ዐ.ወ) ጀነት ውስጥ ረያን ተብሎ የሚጠራ በር አለ። በትንሳኤ ቀን ዖመኞች በእሱ በኩል የሚገቡ ሲሆን እነሱ እንጅ ከነሱ ውጭ ማንም አይገባም ብለዋል።

በረመዲን ወቅት ኑቡዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ወር በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር። ኑቡዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቀኑን አሏህን በማስታወስ በዚክር ፣ በቂርአት ፣ በመማር ፣ ምክርና ትምህርት በመስጠት ያሳልፉ የነበረ ሲሆን ሌሊቱን ደግሞ ዱአ በማድረግ ፣ እራሳችንን ወደ አሏህ በማተናነስ በቂያመለይል ፣ እርዳታውን ፣ መመሪያውንና ድሉን በመሻት ያሳልፉ ነበር።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 118

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የሰው ልጅ የሚሰራው ሁሉም ስራ ለራሱ ነው ጾም ሲቀር፤ ጾም ለእኔ ነው። እኔ ምንዳውን እስጣለሁ። የመልካም ስራዎች ምንዳ አስር እጥፍ ነው

ረመዲን ለአሏህ ብለን የምንሰራቸውን ስራዎች የምናድስበትና የበለጠ መልካም ስራዎችን ለመስራት እራሳችንን የምናነቃቃበት አመታዊ የስልጠና ፕሮግራም ነው። ጾም እራስን መቆጣጠር ያዳብራል። እንዲሁም እራስወዳድነትን ፣ ስግብግብነትን ፣ ስስታምነትን ፣ ስንፍናን እና ሌሎች ስህተቶቻችንን ሁሉ እንድንቀርፍ ይረዳናል። ይህ የትዕግስት ወር ርሃብ ወይም ችግር ምን ማለት እንደሆነ የምናውቅበት እድል ሲሆን ለድሆች ወይም ለምስኪኖች ያለንን አመለካከት በደግነት የተሞላ እንዲሆን ያደርጋል። እንዲሁም ጾም ለምቻትና ለድሎት ያለንን ውዴታ እንድንቆጣጠር ያስተምረናል።

ይሁንና እየጾምን በጣም ቢደክመን በደስታ መቋቋም ወይም መታገስ እንጅ ማማረር አይኖርብንም። እንዲሁ በተራዊህ ሶላት ወቅት ድካም ቢሰማን ይህንንም በፅናት ልንቋቋመው ይገባል።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው (ልናስተውለው) የሚገባ ነገር ቢኖር የጾም አላማው ሰዎችን ማስቸገር ወይም በእነሱ ላይ ጉዳት ማድረስ ወይም ደግሞ የማይቋቋሙትን ሸህም መጫን ሳይሆን ለሃያሉ አሏህ ትዕዛዛት እምቢተኝነትን የምናሳይባቸው ወንጀሎች ወይም ፈተናዎች ከቁጥጥራችን ውጭ እንዳይሆኑ ወይም ደግሞ እኛ የሰው ልጆች የስሜታችን ባሪያ እንዳንሆን ወስጤያን (መካከለኛነትን) እና መንፈሳዊ ስርአት የምንማርበት ፣ የአሏህን ረህማ በማግኘት ወደ ቀጥተኛው ጎዳና ዳግም የምንመለስበት ስለሆነ ነው። እውነተኛ

የአሏህ ባሪያ ለመሆን ባህሪያችን እና መንፈሳዊ ስርአታችን በሽሪአ ከተገለጸው ጋር ሊገጥም ይገባል። ሆኖም ጾም ለባህሪ ፣ ለስብዕናና ለመንፈሳዊ ስልጠና እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ መሰረት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዷን ወር በጀመረ ጊዜ የእዝነት በሮች (የጀነት በሮች) ይከፈታሉ። የጀሃሐነም በሮች ይቆላፋሉ፤ ሽይጧኖችም ይታሰራሉ ብለዋል።

عن أبي هريرة رضي الله عنه يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الله عز وجل: «كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ وَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثُ وَلَا يَصْخَبُ فَإِنْ سَابَهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ لِلصَّائِمِ فَرَحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ». متفق عليه

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጾም ጋሻ ነው (ከሃራም ነገሮች፤ ከወንጀሎች መጠበቂያ ነው)። እናም ጾመኛ ሰው ከሚስቱ ጋር ያለውን የወሲብ ግንኙነት ፣ ንትርክንና ጭቅጭቅን ያስወግድ። የሆነ ሰው ቢጣላው ወይም ቢሰድበው ጾመኛ ነኝ ይበል። ነፍሴ በእጁ በሆነችው ይሁንበኝ ከአሏህ ዘንድ የሚጾም ሰው አፍ ሽታ ከሚስክ ሽታ በላይ የተወደደ ነው። የሚጾም ሰው ሁለት የደስታ ጊዜያቶች አሉት። አንደኛው ጾሙን በፈታ ጊዜ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ጌታውን በሚገናኝ ጊዜ ነው። እናም በመጾሙ ምክንያት ይደስታል ብለዋል።

ሰዎች ከረመዷን ውጭ ባሉ ወራቶች የሚፈጸሟቸውን መጥፎ ነገሮች በዚህ ወር አመፀኛው ሽይጧን እንዳይቀሰቅሰባቸው ተጠፍሮ

ይታሰራል። ታዲያ እዚህ ላይ ሸይጧን ተጠፍሮ ከታሰረ ለምን መጥፎ ነገሮች ወይም ወንጀሎች ይፈጸማሉ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። መልሱም መጥፎ ነገር በአመፀኛው ሸይጧን ምክኒያት ብቻ የሚፈጠር አይደለም። ሰዎች ለአስራ አንድ ወር ለሸይጧን ፣ ለስሜታቸው እና ለምኞታቸው ታዛዦች ሆነው ኑረዋል። ሆኖም ሸይጧን ቢታሰርም ጾመኛው ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን በኢማን በተቅዋ እስካለጎማቸው ድረስ መጥፎ ስራዎችን መስራቱ አይቀሬ ነው። ስለዚህ መጥፎ ነገር ሁሌም በረመዲን ውስጥም ሆነ ከረመዲን ውጭ ይፈጸማል።

ጾም ወደ አሏህ ፍራቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በቁርአን ውስጥ መጾም በእኛ ላይ የተደነገገው ተቅዋ (የአሏህ ፍራቻ) ይኖረን ዘንድ እንደሆነ ተገልጿል። በእርግጥ ይህ ተቅዋ በረመዲን ወቅት በእያንዳንዱ ሙስሊም ላይ ይነሳብታል። ዋናው ነገር ግን በዚህ ወር ያገኘውን መንፈስና ትምህርት አመቱን ሙሉ እኛ ጋር እንዲቆይ ለማድረግ መጣር ነው። ሁላችንም ይህ ስሜት ወይም መንፈስ ከረመዲን ውጭ ባለው ህይወታችንም እኛ ጋር እንዲኖር መጣርና መታገል ይኖርብናል። በእርግጥም ትልቁ የረመዲን ግብና ፈተና ይህ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በአሏህ መንገድ ለሚጾም ማንኛውም የአሏህ ባሪያ በዚህ ቀን ምክኒያት አሏህ ፊቱን ሰባ አመት የሚያክል እርቀት ያህል ከጀሃንም እሳት ያርቅለታል ብለዋል።

ጾም የምግብና የደም ባንቧን ያጠባል። እነሱም የሸይጧንን በዮች እንደሆኑ ይታወቃል። ይሁንና ጾም በጥጋባችን የሚፈጸም ወንጀልን ፣ ስጋዊ ስሜትንና ሃሳብን ፣ የእንቢተኝነትንና የትዕቢተኝነት ስሜት ያደክማል።

ጾም አካላዊ ጤናን ይጨምራል። ቆሻሻን ወይም የተመረዙ ነገሮችን ከአካላችን በማስወገድ ሆድን ያቀላል ፣ ደም ያጠራል ፣ የልብ አሰራርን የተስተካከለ ያደርጋል ፣ መንፈስን ያድሳል ፣ ስብዕናን ይቀርጻል። በጾምን ጊዜ ነፍሳችን የተነሳሳች ትሁት ትሆናለች፤ ስጋዊ ስሜታችንም ይወገዳል። ከሁሉም በላይ ደግሞ ጾም ለአሷህ ትዕዛዝ ያለንን ታዛዥነት እና ባርነት የምናሳይበት እንደመሆኑ መጠን ትልቅ ምንዳ አለው።

በሽዕባን ወር መጻም

የአካላችንን እና የመንፈሳችንን ጥንካሬ ጠብቀን ከዚህ ከተባረከ ወር እናተርፍ ዘንድ ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን እንዳንጻም ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ነግረውናል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁም ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን መጻም አይኖርበትም። (ነዋፊል) ጾሙ ከቀኑ ጋር ከገጠመለት ያን ቀን መጻም ይችላል ብለዋል።

በሽዕባን ወር የቻልነውን ያክል ለመጻም መሞከር ይኖርብናል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሱሃቦቻቸው አንዱን ሽዕባን መካከለኛው ላይ ትጾማለህ? ብለው ጠየቁት። ሶሃባውም አልጾምም ሲል መለሰላቸው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ካልጾምክ ለሁለት ቀን ያህል ፁም ማለታቸው በሰኪህ ሙሊም ተዘግቧል።

የረመዷን ጾም እራስን ግልፅ ከሆነው ከአካላዊ ስሜት ፣ ከምግብ ፣ ከመጠጥ ፣ ከግብረሰጋ ግኑኝነት መቆጠብ ብቻ ሳይሆን አካላችንን እና መንፈሳችንን ከመጥፎ ነገሮች ሁሉ መቆጠብ መቻል ነው። ህሊናችንን ከመጥፎ ሃሳቦች በመጠበቅ ፣ እጃችን የማይገባትን ወይም መጥፎ ነገር ባለመውሰድና ባለመንካት ፣ በአፍንጫችን ያልተፈቀዱ ነገሮችን ባለማሸተት ፣ በእግራችን ወንጀል የሚፈፀምባቸው ቦታዎች ባለመሄድ ፣ በአይናችን የተከለከሉ ነገሮችን ባለመመልከት ፣ በምላሳችን ውሸት

፣ ሃሜት ፣ ስድብ ከመናገር ፣ ነገር ከማዋሰድ ፣ ሌሎችን ከመዘለፍ ፣ ከመራገም ፣ ከመጥፎ ንግግር ፣ ከእንቅፋት ወሬ ፣ በውሸት ነገር ላይ ተመርኩዞ ከመማል ልንቆጠብ ፣ በጆሯችን የአሉቧልታ ወይም የእንቅፋት ወሬ ፣ ሙዚቃ ፣ የብልግና ንግግሮችን ባለማድመጥ ፣ ልባችንን ለዚች ብልጭልጭ ቀሳጭ አለም ያላትን ውዴታ በመግታትና በውስጧ ያሉ የሐሰት እምነቶችንና ፍልስፍናዎችን ውድቅ በድረግ ፣ ኒያችንን በማጥራት ሙሉ የአካል ክፍላችንን ልናጸማቸው ግድ ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው መስሊም ብሎ ማለት ሙስሊሞችን በምላሱና በእጁ ከመጉዳት የራቀ ነው። ሙሐጅር (ስደተኛ) ብሎ ማለት ደግሞ አሏህ የከለከለውን ነገር ሁሉ የተወ(የተከለከለ) ነው ብለዋል።

በሌላ ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ትርፍ ንግግርና መጥፎ ስራን ያልተወ ሰው አሏህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም ብለዋል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አካል ውስጥ አንዲት ቁራጭ ስጋ አለች እሷ ከተስተካከለች ሙሉ አካል ይስተካከላል። ነገርግን እሷ ከተበላሸች ሙሉ አካል ይበላሻል። እሷም ልብ ናት ብለዋል።

ጾመኛ የሙዕመኒን ልብ ከኩራት ፣ ከራስ ወዳድነት ፣ ከቅናት የተቆጠበች ናት። ምክኒያቱም ቅናት ፣ እራስወዳድነት ፣ ኩራት መልካም ስራን ያበላሻልና። አሏህ በቁርኑ ስለ ቅናት እንዲህ ይላል፡-

አሏህ ከችሮታው በሰጣቸው ነገር ላይ ይመቀኛሉን? [አል-ቁርአን 4:54] ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው እሳት እንጨትን እንደሚበላው ሁሉ ቅናትም መልካም ስራን ይበላል ብለዋል።

የጾም መንፈስን የሚቃረኑ ነገሮችን እናስወግድ

ብሉ ጠጡም፤ አታባክኑም። በእርግጥ! አሏህ አባካኞችን አይወድምና።
[አል-ቁርአን 7:31]

አንዳንዶቻችን ለረመዲን የሚሆን ምግብ በያይነቱ በብዛት በማዘጋጀት ገንዘባችንን እናባክናለን። ያዘጋጀነውን ምግብ ሳንበላው ትንሽ በልተን የተረፈውን እንጥላለን። አባካኝነት በኢስላም የተጠላ ነው። አሏህ አባካኞችን አይወድም። እንዳይርበንን እና እንዳይጠማን ብለን ብዙ መመገብ የጾም አላማን ያጠፋብናል።

አብዛሃኛዎቻችን ደግሞ የጾም ጊዜያችንን በእንቅልፍ እናሳልፋለን። በዚህም ምክኒያት ያልጾምን ሀሉ ይመስለናል። ከመራብ ከመጠማት በተጨማሪ ኢባዳ ላይ የለንምና። ቀኑን በእንቅልፍ ሌሊቱን በእንቅልፍ የምናሳልፍ ከሆነ የጾም ትርጉሙ ምን ላይ ነው። ምናልባት ቀን የተወሰነ ተኝተን ሌሊት በኢባዳ እናሳልፋለን ልትሉ ትችላላችሁ። እስኪ ነፍሰያችንን እንመርምር ምን ያህሎቻችንን ሌሊቱን በኢባዳ የምናሳልፍ? የመጾም ጥበቡ መራብ ፣ መጠማት ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መጠበቅና ቀንና ሌሊቱን በኢባዳ መትጋት መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

ጾም የሚያፈርሱና የማያፈርሱ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጾምን የሚያፈርሱ የተለያዩ ነገሮች አሉ። ከነዚህም መካከል ግልፅ የሆኑት ወይም በግልፅ የተከለከሉት ሙብላት ፣ መጠጣት ፣ ግብረሰጋ ግኑኝነት ማድረግ ፣ ከራስ ብልት ጋር መጫወት ናቸው። ነገርግን ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ በድንገት ቢያስታውከን ጾማችን አይፈርስም፤ ማካካስም አይጠበቅብንም። ይህን በተመለከተ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾም ያለ የሆነ ነገር ረስቶ የበላ ሰው ጾሙን ይሙላ (ይጨርስ)። እንዲበላና እንዲጠጣ ያደረገው አሏህ ነውና ብለዋል።

መድሃኒት መጠቀም በተመልከተ መድሃኒቱ በአፍ ወይም በአፍንጫ የማይወሰድና ምግብ እስካልሆነ ድረስ ከመጠቀም የሚያግደን ወይም የሚከለለልን ነገር የለም።

በረመዲን ወቅት ቁርአን መቅራት

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
 وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
 مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
 وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ ۗ وَالْعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ [البقرة: 185]

ረመዲን ቁርአን ለሰው ልጆች እንደ መመሪያ፤ (በእውነትና በውሸት መካከል) መለያ እና ግልፅ መመሪያና ማስረጃ ሆኖ የወረደበት ወር ነው። {አል-ቁርአን 2:185}

ሙሉ የረመዲን ወር ከሌሎች ኢባዳዎች ጋር ቁርአን በመቅራት ልናሳልፈው ይገባል። አሏህ በሰራተ ሉቅማን አንቀፅ 3 ላይ እንደገለጸው ቁርአን “ለመልካም ሰሪዎች መመሪያና እዝነት ነው።” ቁርአን ህይወት ፣ ሸፈኦ ፣ ደስታ ፣ ምንዳ ፣ እዝነት ፣ መድሃኒት ፣ መለኮዊ አስተምህሮት ፣ ከህግም በላይ ህግ የሆነ ዘላለማዊ ጥበብ ነው።

በቡኻሪ በተዘገበ ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ቁርአን አንብቡ በእርግጥ በፍርዱ ቀን ሸፈኦ(አማላጅ) ይሆንላችኋልና ብለዋል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻ አመታቸው ረመዲን ውስጥ ሁለት ጊዜ አክትመዋል። እኛ ሙስሊሞችም የረሱልን(ሰ.ዐ.ወ) ፈለግ በመከተል በረመዲን ወቅት ቢያንስ አንድ ጊዜ ማክተም ይኖርብናል።

ይሁን እንጅ በአሁኑ ወቅት አብዛሃኛዎቻችን ቁርአን የምንቀራው በረመዲን ብቻ እየሆነ ነው። ይባስ ብሎ ለማክተም የሚደረግው ጥረት የተራዊህ ወይም የተሃጁድ ሶላት ላይ ነው። በተራዊህ ሶላት ለማክተም ሩጫ ነው። በእርግጥ ይህ ተግባር የቁርአን አስተህሮትን ይቃረናል። ምክኒያቱም አሏሁ አዘወጀል “ቁርአንን በዝግታ አንብብ” ብሏል (73:4)። ኢብን ከሲር ይህን የቁርአን አንቀፅ ሲያብራሩ ይህ ማለት ቁርአንን ለመረዳትና ለማስተንተን ይረዳህ ዘንድ ቀስ ብለህ ቅራ ማለት ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይቀሩ የነበረውም እንዲህ ነው ሲሉ አብራርተዋል። ሆኖም ቁርአን ስንቀራ ወይም በረመዲን ለማክተም ስንጥር ይህን የቁርአን አያ ተከትለን መሆን ይኖርበታል። የበለጠ ወደ አሏህ ለመቅረብ ስንቀራ እያስተነተን እና ተረድተነው ይሁን። ቁርአን ማንበብ የማንችል ሰዎች እያንዳንዱን ቀን በሲዲ የተቀረፀ ቁርአን ለማዳመጥ እንሞክር። ወይም ደግሞ በአፍ መፍቻ ቋንቋችን የተተረጎመ ቁርአን በማንበብ ማሳለፍ ይኖርብናል።

የተራዊህ ሶላት

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በቅን እምነትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝበት አስቦ በቀደር ምሽት ሶላቶችን የሰገደ ያለፉ ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በዚህ ወር ተራዊህን ለመስገድ በተለይ ደግሞ በጀመጸ ለመስገድ ትልቅ ጥረት ማድረግ አለብን። ምክኒያቱም የተራዊህ ሶላት ከሌሎቹ ምሽቶች የበለጠ ልዩ ምንዳ አለውና። ተራዊህ የአካላዊና የመንፈሳዊ ስልጠና አካል ነው።

አኢሻ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈችው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ምሽት መስጊድ ውስጥ ሰገዱ፤ ሰዎችም ከሳቸው ጋር ሰገዱ በቀጣዩ ምሽትም ሰገዱ፤ ብዙ ሰዎችም ነበሩ። ከዚያ በሶስተኛው ወይም በአራተኛው ምሽት (ብዙ ሰዎች) ተሰባሰቡ። ነገርግን ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) (የተራዊህ) ሶላቱን ለመምራት አልመጡላቸውም ነበር። ጠዋት ላይ እንዲህ አሉ “ስትሰሩ የነበረውን ነገር አይቻለሁ። ነገርግን ይህ ሶላት በእናንተ ላይ ግዴታ እንዳይሆንባችሁ ፈርቼ ወደ እናንተ መምጣት (ሶላት መምራቱን) ተውኩ” ብለዋል።

ልግስና በረመዲን

በቡኻሪ እንደተዘገበው ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በተፈጥሮ በጣም ለጋስ (ቸር) ሰው ነበሩ። በረመዲን ወር ከሌላው ጊዜ ይበልጥ በጣም ላጋስ ይሆኑ ነበር።

አሏህ(ሱ.ወ.ተ) ከሰጠን ነገር በረመዲን ውስጥ ሶዲቃም ይሁን ዘካ ለመስጠት መሞከር ይኖርብናል። ማጣት አያሳስበን በማንኛውም ጊዜ የሆነ ነገር ስንሰጥ አሏሁ አዘወጀል አካላዊ ፣ መንፈሳዊ ፣ ህሊናዊ ሁኔታችንን ያቀልልናል፤ ሲሳያችንንም ያሰፋልናል። ሶዲቃ ግዴታ ገንዘብ ብቻ አይደለም፤ መልካም ስራም ይሆናል። ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) መልካም ንግግር ሶዲቃ ነው። መጥፎ ነገር ከመንገድ ማስወገድ ሶዲቃ ነው አይደል ያሉት። ይሁን እንጅ ገንዘብ ካለን የተወሰነ ለሚገባቸው ሰዎች መስጠት ይኖርብናል። ብዙ ሙስሊሞችም ዘካቸውን በረመዲን ውስጥ ይከፍላሉ። ምክኒያቱም ምንዳው በረመዲን ውስጥ በላጭ ነውና። ሐብት ልክ እንደ ውሃ ነው። ፍሰቱን ከገደብነው ጨውጨው የሚልና የተበከለ ይሆናል። ፍሰቱን ሲቀጥል ግን ንፁህና ጣፋጭ ይሆናል።

በትርሚዘ በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህ የአማኞች ሲሳይ የሚጨምርበት የልግስና ወር ነው። ጾመኛን የመገባ ወይም (የሚያፈጥርበትን) አንዲት ተምር ወይም አንድ ጉንጭ ውሃ የሰጠ

ሰው ለወንጀሎቹ መሃርታ ያገኛል፤ ከጀሃነም እሳት ይድናል። እሱም ተመሳሳይ ምንዳ ያገኛል ብለዋል።

ዖመኛን ማስፈጠር ትልቅ ምንዳ ያለው በመሆኑ ምክኒያት በብዙ ቦታዎች ማፍጠሪያ መስጊድ ውስጥ ይቀርባል። ወይም ደግሞ ሰዎችን ከቤታቸው ጠርተው ያስፈጥራሉ። አንዳንድ ሰዎች ደግሞ ከሌሎች ሙስሊም እትህ ወንድሞቻቸው ጋር የሚጋሩትን ነገር ይዘው ወደ መስጊድ ይሄዳሉ። ይህ ግንኙነት በኡማችን መካከል ትክክለኛ ወንድማማችነትን ለመፍጠር ይረዳናል። ሆኖም ይህ አይነት ተግ ዘለቄታ ሊኖረው ይገባል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ሰው በሞተ ጊዜ ሁሉም ስራዎቹ ይቋረጣሉ ሰስት ስራዎቹ ሲቀሩ። ቀጣይነት ያለው ሰደቃ ፣ ከእሱ (ሰዎች) የተጠቀሙበት እውቀትና ለእነሱ የሚጸልይላቸው ሷሊህ ልጅ ናቸው ብለዋል።

የረመዲን ወር የሚጀምረው እንዴት ነው?

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አዲሷን ጨረቃ እስክታዩ ድረስ አትጸው፤ አታፍጥሩም እስክታዩት ድረስ። ነገርግን የአየር ንብረቱ ደመናማ ከሆነ (ሰአቱን) አሰሉት ብለዋል።

ይህ ታላቅ ወር በኢስላም የቀን አቆጣጠር መሠረት በትክክል መጀመር ይኖርብናል። በቁርአንና በሱና ጨረቃን ተመልክተን መጾም እንዳለብን ተገልጻል። ጨረቃ ከታየች ወሩ መጀመሩ ግልፅ ይሆናል።

የረመዲን ደንቦች

በአቡዳውድ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ለመዖም ያልወሰነ (ያልነያ_ያላሰበ) አልዖመም ብለዋል።

ለሱኹር ለመነሳት የቻልነውን ይህል መሞከር አለብን። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ጥቂት ብሉ በዚያን ጊዜ ምግብ ሙብላቱ በረካ አለውና ብለዋል።

ብዙዎቻችን በራሳችን ደካማነት ምክኒያት ይህን ትልቅ በረካ እናጣለን። ምግብ ባይኖር እንኳ አንድ ተምርና ውሃ መውሰድ ይኖርብናል። ከንጋት በፊት ያለው ጊዜ እንደ በርካ የሚታሰብበት ምክኒያት የሌሊቱ አንድ ሶስተኛ በመሆኑ ፣ አምላክ ወደ ታችኛው ሰማይ የሚወርድበትና ምህረቱን የሚቸርበት ጊዜ ስለሆነ ነው። ሌላው ዱአ ተቀባይነት የሚያገኝበት ልዩ ጊዜ በመሆኑ ነው።

ሱኹር ከበላን ቡኋላና ከፈጅር ሶላት በፊት የተወሰነ ትርፍ ጊዜ ሊኖረን ይገባል።

አነስ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈው ዘይድ ቢን ሳቢጥ ከነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጋር ሱኹር በላን። እናም (ነብዩ) ለሶላት ቆሙ። በሱኹርና በአዛን መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ ምን ያህል ነው ስል ጠየኳቸው። በሱኹርና በአዛን

መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ 50 የቁርአን አያዎችን ለመቅራት በቂ የሆነ ነው ሲሉ መልሰዋል ብሏል።

ለማፍጠር መጣደፍ ወይም መፍጠን ይኖርብናል። ነብዩ(ሠ.ዐ.ወ) ሰዎች በቀጥተኛው መንገድ ላይ ሆነው ይቆያሉ ለማፍጠር እስከተጣደፉ ድረስ ብለዋልና።

በተምር እና በውሃ ማፍጠር ሱና ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁ በጾማችሁ ጊዜ ያሙን በተምር ይፍታ። ምንም ካላገኘ በውሃ ያፍጥር ብለዋል።

ሲዋክ (መፋቂያ) መጠቀም ሱና ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾሙ ሲዋክ ይጠቀሙ ነበር። ሲዋክ በመጠቀም የአፋችነን ፣ የጥርሳችነን ፣ የድዳችነን ንፅህና ሁሌም መጠበቅ ይኖርብናል በተለይ በጾም ወቅት።

የጾመኛ ሰው ዱኦ

የጾመኛ ሰው ዱኦ በፍፁም ምላሽ የማያጣ ነው። ነብያችን(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው ጾመኛ ሙስሊም ከአሷ ለለመነው ማንኛውም ነገር ከሚከተሉት ሰስት ነገሮች አንዱን ይቀበላል (ያገኛል)። የጠየቀውን ነገር በቀጥታ ያገኛል ወይም ባሰበው ነገር ፈንታ አሷ ከመንገዱ መጥፎ ነገር ያስወግድለታል ወይም ደግሞ ለለመነው ነገር ምንዳ ለመጭው አለም ይቀመጥለታል ብለዋል።

ስለዚህ ያለ መሰልቸት ዱኦ ማድረግ በጣም ጠቃሚ ነው። እሱን በማንኛውም ጊዜ ችላ ማለት ደግሞ ትልቅ እጦት ነው። አሷ ለኛ ደህንነትና ጥቅም የሚሆነን ነገር ይሰጠናል። ዱኦችን ተቀባይነት ባያገኝ እንኳ መለስ ብለን እራሳችንን ልንመረምርና ዱኦችን ተቀባይነት የሚያገኝባቸውን ሁኔታዎች ልናጤን ይገባል። በሐራም ምግብ ጾሙን የሚፈታ ሰው ልክ መድሃኒትና መርዝ ቀላቅሎ እንደሚወስድ በሽተኛ ሰው ነው።

የአሊህን መሃርታ መለመን

የአሊህን መሃርታ ከምንሻባቸው ነገሮች አንዱ አሊህ ያዘዘንን ነገር መታዘዝና ከከለከለን ነገር ሁሉ መራቅ ነው። ለምሳሌ ያማችነን በትክክል በመያም ፣ ሶላታችንን በወቅቱ በመስገድ ፣ የተራዊህ ሶላት በመስገድ ፣ ላለፉት ወንጀሎቻችን ተውባ በማድረግ ነው። ቅን የሆኑ ሰዎች ከትልልቅ ወንጀሎች ከራቁ አመቱን ሙሉ የሰሯቸው ትንንሽ ወንጀሎች በረመዱን እንደሚማርላቸው ያውቃሉ። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዱን የመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት አሊህ በሙዕሚኖች ላይ እዝነቱን የሚያዘንበበት የእዝነት ጊዜ ነው። ቀጣዮቹ አስር የረመዱን ቀናት ደግሞ ሙዕሚኖች በመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት በመያማቸው ምህረት የሚያገኙበት ነው። የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ደግሞ ከጀሃነም እሳት የሚጠበቁበት (አሊህ ሰዎችን ከጀሃነም እሳት የሚያወጣበት) ነው ብለዋል። ታዲያ ይህን ወር በኢባዳ ፣ በዱአ ፣ በዚክር ፣ በስቲግፋር ማሳለፍ ይኖርብናል። ብዙ እስቲግፋር የምናደርግ ከሆነ አሊህ ከችግሮቻችን ሁሉ የምንወጣበትን በር ይከፍትልናል። እንዲሁም ከጭንቀታችን ያላቅቀናል።

ለይለቱል ቀድር

አሏህ በቁርአኑ በሱረቱል ቀድር ላይ እንዲህ ብሏል፡-

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ١]

እኛ (ቁርአኑን) በመወሰኛይቱ ሌሊት አወረድነው፡

﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ٢]

መወሰኛይቱም ሌሊተ ምን እንደ ኾነች ምን አሳወቀህ?

﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾ [القدر: ٣]

መወሰኛይቱ ሌሊት ከሺሕ ወር በላጭ ናት፡፡

﴿نَزَّلُ الْمَلَائِكَةَ وَالرُّوحَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾ [القدر: ٤]

በርሷ ውስጥ መላእክትና መንፈሱ በጌታቸው ፈቃድ በነገሩ ሁሉ ይወርዳሉ፡፡

﴿سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ﴾ [القدر: ٥]

እርሷ እስከ ጎህ መውጣት ድረስ ሰላም ብቻ ናት፡

በዚህ አያ ለይለቱል ቀድር ከሺ ወራቶች በላይ በላጭ እንደሆነች ተገልጻል። ታዲያ ማነው ከእኛ መካከል ይችን ሌሊት በኢባዳ በማሳለፍ የዚችን ሌሊት ሙሉ በረካዋን ለማግኘት የሚታጋ?

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች ለይለቱል ቀድሮን ሻቱ (ፈልጉ) ብለዋል።

በመጨረሻዎቹ የረመዲን ምሽቶች አብዝተን ቁርአን መቅራት ፣ አሏህን ማውሳት እና ዱአ ማብዛት ይኖርብናል። ምክኒያቱም የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ሰደቃ ወይም ዘካ የምንሰጥበት ፣ ነፍሶቻችንን የምንመረምርበት ፣ ዱአ አብዝተን የምናደርግበት ፣ መሃርታን የምንለምንበት ፣ የማችንን ሙሉ የምናደርግበት ጊዜ ነውና።

በመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ጥረታችንን ወይም ኢባዳትንን እጥፍ እናደርግ ዘንድ አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የለይለቱል ቀድሮ ቀን መቼ እንደሆነ ደብቆታል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በለይለቱል ቀድሮ አምናበትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝ ተስፋ አድርጎ ለሶላት የቆመ ሰው ያለፉት ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊት በኢባዳ ላይ ይተጉ ነበር።

በዚህ ጊዜ ከሰዎች ጋር ያላቸውን ግኑኝነት በመገደብ ዱአቸውን ያጧጡፉ ነበር። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህን ያደርጉ የነበረው ልባቸው የበለጠ አሏህ ጋር እንዲሆንና ህሊናቸውን ከአለማዊ ጉዳይ ለማላቀቅ ነበር።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ የረመዲን የመጨረሻዎቹን አስር ቀናት መጀመሩን ተከትሎ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጠንክረው ይሰራሉ፤ ሌሊቱን

ሙሉ ሶላት ይሰግዳሉ። ቤተሰባቸውንም ለሶላት ይቀሰቅሱ ነበር።

ዘካቱል ፊጥር ምንድነው?

ዘካቱል ፊጥር ማንኛውም መክፈል የሚችል ሙስሊም በእራሱና በእያንድንዱ የቤተሰቡ አባል ስም በተናጠል ከረመዷን መጨረሻ ላይ ከኢድ ሶላት በፊት ሊከፍለው የሚገባ ግዴታ የሆነ የድሆች መዋጮ ምፅዋት ነው።

የዘካቱል ፊጥር አከፋፈል ሁኔታ

የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መሰረታዊ ፍላጎቱን ከሚያሟላበት በላይ የሆነ ሶስት ኪሎግራም ተምር ወይም ገብስ ወይም ደግሞ ተመሳሳይ የምግብ እህሎች ባሉት ማንኛውም ሙስሊም ላይ ግዴታ ሲሆን መክፈል የሚችል ሰው በእራሱና ቤተሰብ የመያዙት ዳድር ከሆነ በእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ስም በተናጠል መክፈል ይኖርበታል። ነገርግን ከቤተሰቡ አባል ውስጥ በራሱ መክፈል የሚችል ሰው ካለ በእራሱ ስም መክፈሉ በላጭ ነው። ከእናቱ ማህፀን ውስጥ ባለ ልጅ ስም ሊከፍል ይችላል ነገርግን ግዴታ አይደለም። ኡስማን ኢብን አፋን (ረ.ዐ) ማህፀን ውስጥ ባለው ልጁ ስም ዘካቱል ፊጥር ይከፍል ነበር።

ስለዚህ የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መጠን ሶስት ኪሎ የሆነ ገብስ ፣ በቆሎ ፣ ሩዝ ፣ ወይም ደግሞ ሌላ የምግብ አይነት ሊሆን ይችላል። ነገርግን ምግብ ያልሆነ ልክ እንደ ልብስ ወይም የቤት እቃ ያሉ ነገሮችን መክፈል አይቻልም።

ለማነው የሚሰጠው?

ዘካው ሊከፋፈል የሚገባው ዘካው በተከፈለበት ሐገር ውስጥ

ለሚኖሩ ችግረኞችና ድሆች ነው። ሆኖም ግን ከፋዩ ካለበት ቦታ ችግረኞችን ወይም ድሆችን ካላወቀ ሌላ ቦታ ላሉ ችግረኞች ወይም ድሆች መክፈል ይችላል።

የሚከፈልበት ጊዜ

ዘካቱል ፊጥር የሚከፈልበት ጊዜ ከኢድ ቀን ቀደም ብሎ ሲሆን የኢድ ቀን ሶላቱ ከመሰገዱ በፊት ጧት ላይ መክፈሉ ተመራጭ ነው። ይሁን እንጅ ከኢድ በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን ቀደም ብሎ መክፈል ይፈቀዳል።

የዘካቱል ፊጥር ክፍያ ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ከኢድ ሶላት ብኋላ ለመክፈል ማዘግየት አይፈቀድም። የኢድን ዜና ዘግይቶ ካወቀ ወይም ዘካቱል ፊጥር ማንም የማይቀበልበት ቦታ ከሆነ ያለው ብኋላ ላይ ሊከፍለው ይችላል። ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ክፍያውን ያዘገየ ግን ክፍያው እንደ ዘካቱል ፊጥር ሳይሆን የሚቆጠርለት እንደ ሶደቃ ነው የሚታሰበው። ዘካውን መክፈል ይኖርበታል ነገርግን የዘካቱል ፊጥርን ልዩ ምንዳ አያገኝም።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሶላት (ከኢድ ሶላት) በፊት ዘካ የከፈለ ሰው ተቀባይነት እንዳገኘ ዘካ ይቆጠርለታል። ከሶላት (ከኢድ ሶላት) ብኋላ የከፈለ ሰው እንደ ሶደቃ ይቆጠራለታል ብለዋል። ይህ ሐዲስ በአቡዳውድ ፣ በነሳኢና በኢብን ማጃ ተዘግቧል።

ዘካቱል ፊጥርን የተመለከቱ ውሳኔዎች(ደንቦች)

የአንድን ሰው ዘካቱል ፊጥር ክፍያ ለተወሰኑ ድሆች ማከፋፈል ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ሰዎችን የዘካቱል ፊጥር ክፍያ ለአንድ ሰው

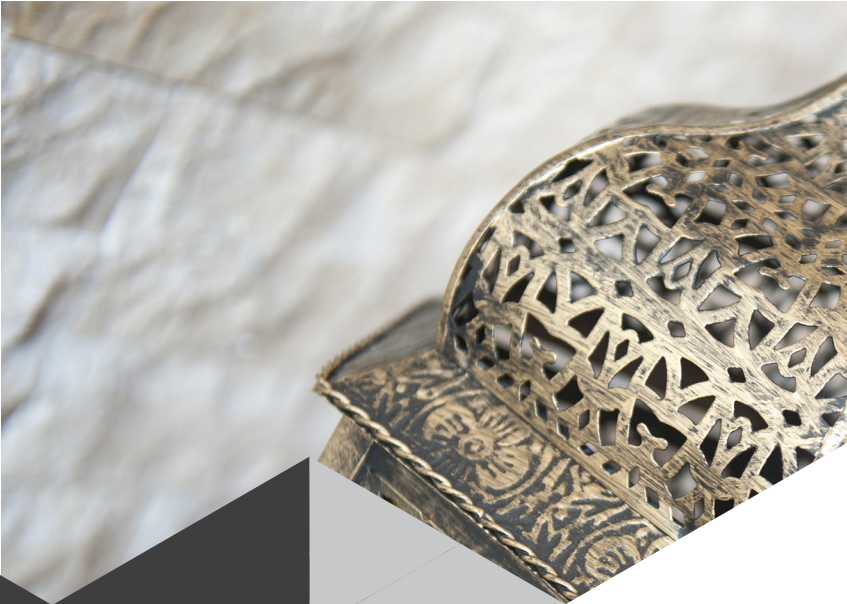
መስጠት ይፈቀዳል። እዲሁም የዘካቱል ፊጥር ከፍያን አንድ እቃ ላይ ሰብስቦ ሳይለኩ ለድሆች ማከፋፈል ይችላሉ።

መጥፎ ነገሮችን በዘካቱል ፊጥር መልክ መክፈል አይፈቀድም። አሏህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِكَافِرِينَ بِهِ إِلَّا أَنْ تُعْجِزُوا فِيهِ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾ [البقرة: ٢٦٧]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! ካፈራችሁትና ከዚያም ለእናንተ ከምድር ካወጣንላችሁ ከመልካሙ ለግሱ። መጥፎውንም (ለመስጠት) አታሰቡ። በእርሱ ዓይኖቻችሁን ጨፍናችሁ እንጂ የማትወስዱት ስትኾኑ ከእርሱ (ከመጥፎው) ትሰጣላችሁን አላህም ተብቃቂ ምስጉን መኾኑን ዕወቁ።

IslamHouse.com

 IslamHouseAM/ Bengali.IslamHouse islamhouse.com/am/
 channel/UC0T_q-4JkqIMTfmx1L3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org Guidetoislam1 Guidetoislam www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

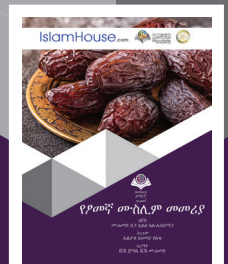
هاتف: +٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠ فاكس: +٩٦٦١١٤٩٧٠١٢٦ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126

የጾመኛ ሙስሊም መመሪያ

የሮመዳን ጾም በኢስላም ውስጥ ከፍተኛ ቦታ ያለው ጉዳይ ነው ይህ መጽሃፍ ስለ ጾም ህግጋት ትምህርት በውስጡ ይዘዋል አንበበው ዕውቀት እንድቀስሙ ተስፋ እናደርጋለን።

IslamHouse.com

مركز
Osoul Center
www.osoulcenter.com

